

Jaarrekening 2020

Dunea in een oogopslag
Voorwoord
Bestuursverslag
Governance

Overige gegevens
Aanvullende informatie

In de GOBAM-installatie in Bergambacht wordt een deel van het voorgezuiverde rivierwater behandeld met ozon en UV-straling. Hierdoor worden organische verontreinigingen uit het water gezuiverd.

Jaarrekening 2020

Balans per 31 december 2020	89
Winst-en-verliesrekening over 2020	91
Totaaloverzicht resultaat over 2020	92
Kasstroomoverzicht over 2020	93
Toelichting	
Algemeen	94
Grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening	96
Grondslagen voor de waardering van activa en passiva	98
Grondslagen voor de bepaling van het resultaat	102
Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht	104
Toelichting op de balans per 31 december 2020	105
Toelichting op de winst-en-verliesrekening over 2020	115

Balans per 31 december 2020

(Na bestemming van het resultaat)

x € 1.000	Toelichting	31-12-2020	31-12-2019	x € 1.000	Toelichting	31-12-2020	31-12-2019
Activa				Vlottende activa			
Vaste activa				Voorraden			
Immateriële vaste activa 1				Voorraden materialen 4			
		127	0			1.353	1.164
	Ontwikkelingskosten					1.353	1.164
		127	0				
Materiële vaste activa 2				Onderhanden projecten 5			
		57.779	56.339			0	64
	Gebouwen en terreinen					0	64
	Machines en installaties	484.030	477.283				
	Andere vaste bedrijfsmiddelen	2.694	2.080				
	Werken in uitvoering	36.294	33.245				
	Niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbaar	1.979	2.051				
		582.776	570.998				
Financiële vaste activa 3				Vorderingen 6			
		2.687	2.619			7.524	6.457
	Deelnemingen					794	214
	Overige vorderingen	122	186			51	62
		2.809	2.805			5.506	4.663
						13.875	11.396
				Liquide middelen 7			
						3	8
				Totaal			
						600.943	586.435

Balans per 31 december 2020

(Na bestemming van het resultaat)

x € 1.000	Toelichting	31-12-2020	31-12-2019	x € 1.000	Toelichting	31-12-2020	31-12-2019
Passiva				Vreemd vermogen			
Eigen vermogen				Langlopende schulden			
Gepaatst kapitaal	8	20.000	20.000	Leningen		230.000	187.333
Agioreserve	9	3.097	3.097	Egalisatierekening bijdragen van			
Wettelijke reserve	10	754	578	derden		71.658	69.612
Overige reserve	11	212.902	206.080	Vooruitontvangen bedragen		1.439	1.574
		236.753	229.755			303.097	258.519
Vorzieningen	12	4.650	5.598				
				Kortlopende schulden	14		
				Kortlopend deel leningen		12.333	52.333
				Schulden aan kredietinstellingen		12.962	9.718
				Schulden aan leveranciers		5.252	6.283
				Belastingen en premies			
				sociale verzekeringen		3.716	3.485
				Schulden ter zake			
				van pensioenen		482	454
				Vooruitontvangen waterverbruik		2.577	3.450
				Overige schulden		402	552
				Overlopende passiva		18.719	16.288
						56.443	92.563
				Totaal		600.943	586.435

Winst-en-verliesrekening over 2020

x € 1.000	Toelichting	2020	2019	x € 1.000	Toelichting	2020	2019
	Bedrijfsopbrengsten 15				Resultaat deelnemingen 3		
	Wateropbrengsten	138.046	135.491		Resultaten uit deelnemingen	50	174
	Opbrengsten van werken voor derden	2.963	3.108				
	Netto-omzet	141.009	138.599		Financiële baten en lasten 17		
	Geactiveerde productie voor het eigen bedrijf	4.281	3.680		Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	4	7
	Overige bedrijfsopbrengsten	2.142	2.117		Rentelasten en soortgelijke lasten	-4.992	-5.252
	Som der bedrijfsopbrengsten	147.432	144.396		Financieel resultaat	-4.938	-5.071
	Bedrijfslasten 16				Resultaat voor belasting	6.998	8.496
	Kosten van grond- en hulpstoffen	3.941	3.158		Vennootschapsbelasting 18	0	0
	Waterinkoop	2.997	2.008		Resultaat na belasting	6.998	8.496
	Energiekosten	4.395	3.952				
	Kosten uitbesteed werk en overige externe kosten	11.646	9.590				
	Precario gemeenten	12.181	12.304				
	Lonen en salarissen	29.040	27.371				
	Sociale lasten	7.838	7.698				
	Afschrijving vaste activa (Terugname) Bijzondere waardeverminderingen en desinvesteringen	30.806	31.035				
	(im)materiële vaste activa	46	-296				
	Overige bedrijfskosten	32.606	34.009				
	Som der bedrijfslasten	135.496	130.829				
	Bedrijfsresultaat	11.936	13.567				

Totaaloverzicht resultaat over 2020

x € 1.000	2020	2019
Resultaat na belastingen	6.998	8.496
Rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen	0	0
Totaalresultaat van de rechtspersoon	6.998	8.496

Kasstroomoverzicht over 2020

(Opgesteld volgens de indirecte methode)

x € 1.000	Toelichting	2020	2019
<i>Kasstroom uit operationele activiteiten</i>			
	Bedrijfsresultaat	11.936	13.567
Aanpassing voor:			
	Afschrijvingen 16 G	30.806	31.035
	Bijzondere waardeverminderingen en desinvesteringen materiële vaste activa 2	46	-296
	Mutatie voorziening dubieuze debiteuren 16 H	-166	250
	Mutatie overige voorzieningen 12	-948	-2.600
	Mutatie vooruitvangen bedragen 13	-135	-135
		29.603	28.254
Veranderingen in werkkapitaal			
	Mutatie voorraden 4	-189	-382
	Mutatie onderhanden projecten 5	64	332
	Mutatie kortlopende vorderingen 6	-2.321	-1.486
	Mutatie operationele schulden 14	-353	-1.356
	Mutatie werkkapitaal	-2.799	-2.892
	Kasstroom uit bedrijfsoperaties	38.740	38.929
	Betaalde interest 17	-5.378	-5.464
	Kasstroom uit operationele activiteiten	33.362	33.465

x € 1.000	Toelichting	2020	2019
<i>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>			
	Investerings immateriële vaste activa 1	-127	0
	Investerings materiële vaste activa 2	-44.237	-39.061
	Ontvangen bijdragen 13	4.893	5.916
	Overige mutaties materiële vaste activa 2	139	32
	Investerings financiële vaste activa 3	-18	0
	Aflossingen financiële vaste activa 3	72	44
	Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-39.278	-33.069
<i>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</i>			
	Nieuwe langlopende leningen 13	55.000	70.000
	Betaalde aflossingen 14	-52.333	-14.667
	Nieuwe kortlopende leningen 14	0	0
	Mutatie werkkapitaal	2.667	55.333
	Stand kort krediet en liquide middelen 1 januari 14	-9.710	-65.439
	Mutatie kort krediet en liquide middelen 31 december	-3.249	55.729
	Stand kort krediet en liquide middelen 31 december	-12.959	-9.710

Algemeen

Dunea N.V. is statutair en feitelijk gevestigd te Zoetermeer aan het Plein van de Verenigde Naties 11, 2719 EG te Zoetermeer en geregistreerd onder inschrijvingsnummer 27122974 bij de Kamer van Koophandel.

Activiteiten

De activiteiten van Dunea bestaan voornamelijk uit:

- het voorzien in de behoeften aan drinkwater en industriewater binnen het distributiegebied, alsmede drinkwater het voorzien in de behoeften aan drinkwater en gros en industriewater buiten het distributiegebied; alles met inachtneming van de eisen van verantwoord natuurbeheer van het aan de zorgen van de vennootschap toevertrouwd duingebied;
- het verantwoord natuurbeheer van het aan de zorgen van de vennootschap toevertrouwd duingebied, een en ander met inachtneming van de eisen van verantwoorde waterwinning;
- het beheren van andere onderdelen van de waterketen zoals riolering en afvalwaterzuivering zowel binnen als buiten het distributiegebied
- het oprichten van, het op enigerlei wijze deelnemen in, het samenwerken met, het besturen van en het toezicht houden op vennootschappen en ondernemingen die activiteiten verrichten die (mede gelet op de energietransitie) passen bij de activiteiten van een drinkwaterbedrijf, of vennootschappen en ondernemingen welke dienstbaar zijn aan deze activiteiten.

Stelselwijzigingen

In het boekjaar is een stelselwijziging met betrekking tot de waardering van voorzieningen doorgevoerd. Deze stelselwijziging is het gevolg van wijzigingen in RJ 252 Voorzieningen. De voorzieningen worden tot en met 2019 gewaardeerd tegen de nominale waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting per balansdatum af te wikkelen, tenzij anders was vermeld. Vanaf 2020 worden voorzieningen gewaardeerd tegen de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting per balansdatum af te wikkelen, tenzij de tijdswaarde van geld niet materieel is. Voor de voorzieningen die per 1 januari 2020 zijn opgenomen, is de tijdswaarde van geld niet materieel. Daardoor heeft de stelselwijziging geen impact op de waarde van het eigen vermogen en de voorzieningen per 1 januari 2020 en tevens geen impact op het resultaat over 2020.

Fouterstel

De post Geactiveerde productie voor het eigen bedrijf is in voorgaande jaarrekeningen in mindering gebracht op de post Lonen en salarissen. Dit is niet in overeenstemming met het Besluit modellen jaarrekening. Geactiveerde productie voor het eigen bedrijf dient gepresenteerd te worden als onderdeel van de bedrijfsopbrengsten. Dit is met ingang van de jaarrekening 2020 aangepast. Voor 2020 betreft het een bedrag van € 4,3 miljoen. De vergelijkende cijfers zijn eveneens aangepast (€ 3,7 miljoen). Bij het opmaken van de jaarrekening over 2020 is vastgesteld dat in de reservering voor verlofdagen ten onrechte geen rekening is gehouden met een opslag voor sociale lasten en pensioenlasten. In de jaarrekening 2020 is deze opslag alsnog verwerkt. Het eigen vermogen per 1 januari 2019 is herrekend alsof de fout niet heeft plaatsgevonden. Het effect hiervan is als rechtstreekse mutatie verwerkt in het eigen vermogen. De vergelijkende cijfers zijn als gevolg hiervan aangepast. Het fouterstel resulteert in de volgende effecten:

x € 1.000	Oorspronkelijk gerapporteerd	Impact fouterstel	Aangepast gerapporteerd
Balans per 1 januari 2019			
Algemene reserve	197.826	-1.704	196.122
Overlopende passiva	14.880	1.704	16.584
Balans per 31 december 2019			
Algemene reserve	207.821	-1.741	206.080
Overlopende passiva	14.547	1.741	16.288
Winst-en-verliesrekening over 2019			
Bedrijfsopbrengsten:			
Geactiveerde productie voor het eigen bedrijf	0	3.680	3.680
Bedrijfslasten:			
Lonen en salarissen	23.691	3.680	27.371
Sociale lasten	7.661	37	7.698

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Dunea zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Consolidatie

Dunea heeft gedurende 2020 onderstaande deelnemingen:

Deelnemingen

	Waarderingsgrondslag	Percentage 2020	Percentage 2019	Statutaire zetel
Aquaminerals	kostprijs	4,67%	4,88%	Nieuwegein
Dunea Warmte & Koude B.V.	netto vermogenswaarde	100,00%	n.v.t.	Zoetermeer
Water Fund Holland B.V.	netto vermogenswaarde	26,95%	26,95%	Nieuwegein
KWH B.V.	kostprijs	6,71%	6,71%	Nieuwegein
Stichting NPHD	netto vermogenswaarde	100,00%	100,00%	s-Gravenhage
Het Waterlaboratorium N.V.	netto vermogenswaarde	30,00%	30,00%	Haarlem

AquaMinerals B.V., Water Fund Holland B.V., KWH B.V. en Het Waterlaboratorium N.V. worden niet geconsolideerd, omdat Dunea N.V. geen overheersende zeggenschap in deze deelnemingen heeft.

Stichting Nationaal Park Hollandse Duinen is opgericht in 2018. Dunea N.V. is enig bestuurder van de stichting. De stichting is in materiële zin van te verwaarlozen betekenis waardoor consolidatie achterwege is gebleven op grond van artikel 2:407 lid 1 BW.

Dunea Warmte & Koude BV is opgericht in 2020. Dunea N.V. is enig bestuurder van de vennootschap. De vennootschap is in materiële zin van te verwaarlozen betekenis waardoor consolidatie achterwege is gebleven op grond van artikel 2:407 lid 1 BW.

Grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is van toepassing. Bij de waardering van activa en passiva is de continuïteitsveronderstelling toegepast.

In de balans, de winst-en-verliesrekening en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Benaming

In de winst-en-verliesrekening zijn benamingen toegepast die in de bedrijfstak gebruikelijk zijn.

Weergave bedragen

De in de toelichting vermelde bedragen zijn, tenzij anders vermeld, in duizenden euro's.

Vergelijking met voorgaand jaar

Het saldo van onderhanden projecten is per 31 december 2020 gepresenteerd onder de 'Overlopende activa' (projecten met een positief saldo, € 0,1 miljoen) en 'Overlopende passiva' (projecten met een negatief saldo, € 0,2 miljoen). Deze wijze van presenteren sluit beter aan bij de aard van de projecten. De vergelijkende cijfers zijn niet aangepast, gezien de relatief geringe impact op de balans.

Waardering

Activa en passiva worden tegen historische kostprijs opgenomen, tenzij anders vermeld in de grondslagen.

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en het actief een kostprijs of een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet

in de balans opgenomen activa. Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar alle waarschijnlijkheid in de praktijk zullen voordoen en niet op basis van voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich zullen voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de winst-en-verliesrekening opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie.

Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat activa worden opgenomen waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

Baten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar

kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Leasing

De onderneming kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een lease-overeenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het lease-object geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm. Classificatie van de lease vindt plaats op het tijdstip van het aangaan van de betreffende leaseovereenkomst.

Als de onderneming optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen en vergoedingen inzake operationele leases worden lineair over de leaseperiode ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verlies-rekening gebracht, tenzij een andere toerekeningsystematiek meer representatief is voor het patroon van de met het leaseobject te verkrijgen voordelen.

Financiële instrumenten

Financiële activa en financiële verplichtingen worden in de balans opgenomen op het moment dat contractuele rechten of verplichtingen ten aanzien van dat instrument ontstaan. Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen.

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als de onderneming beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het financiële actief en de financiële verplichting gesaldeerd af te wikkelen en de onderneming het stellige voornemen heeft om het saldo als zodanig netto of simultaan af te wikkelen. Als sprake is van een overdracht van een financieel actief dat niet voor verwijdering uit de balans in aanmerking komt,

wordt het overgedragen actief en de daarmee samenhangende verplichting niet gesaldeerd. Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten (zoals vorderingen en schulden), als afgeleide financiële instrumenten (derivaten) verstaan.

In de toelichting op de afzonderlijke posten van de balans wordt de reële waarde van het betreffende instrument toegelicht als die afwijkt van de boekwaarde. Indien het financiële instrument niet in de balans is opgenomen wordt de informatie over de reële waarde gegeven in de toelichting op de langlopende schulden.

Primaire financiële instrumenten

Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost onder de 'Grondslagen voor de waardering van activa en passiva'.

Afgeleide financiële instrumenten

Dunea heeft geen afgeleide financiële instrumenten.

Verbonden partijen

Voor de identificatie van verbonden partijen wordt aangesloten bij de definitie uit de RJ. Dunea onderkent onder andere de volgende verbonden partijen: aandeelhouders, deelnemingen, directie en commissarissen. Transacties met verbonden partijen van betekenis en die niet onder normale marktomstandigheden plaatsvinden, worden toegelicht in de jaarrekening.

Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening. Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa worden in de balans verwerkt indien het waarschijnlijk is dat de toekomstige prestatie-eenheden met betrekking tot dat actief zullen toekomen aan de onderneming en de kosten van het actief betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

Immateriële vaste activa worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de kostprijs. De kostprijs bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om het actief in de staat te krijgen die noodzakelijk is voor het beoogde gebruik. Na eerste verwerking worden immateriële vaste activa gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingverliezen. Voor de wijze van vaststelling of voor vaste activa sprake is van een bijzondere waardevermindering, wordt verwezen naar de paragraaf 'Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa'.

Uitgaven voor ontwikkelingsprojecten worden geactiveerd als onderdeel van de vervaardigingsprijs als het waarschijnlijk is dat het project commercieel en technisch succesvol zal zijn (dat wil zeggen: als het waarschijnlijk is dat economische voordelen zullen worden behaald) en de kosten betrouwbaar kunnen worden vastgesteld. Voor de geactiveerde ontwikkelingskosten is een wettelijke reserve onder het eigen vermogen gevormd ter hoogte van het geactiveerde bedrag. De afschrijving van de geactiveerde ontwikkelingskosten vangt aan zodra de commerciële productie is gestart en vindt plaats over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief.

Onderzoekskosten worden verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden in de balans verwerkt indien het waarschijnlijk is dat de toekomstige prestatie-eenheden met betrekking tot dat actief zullen toekomen aan de onderneming en de kosten van het actief betrouwbaar kunnen worden vastgesteld. Materiële vaste activa worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de kostprijs.

De kostprijs bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om het actief op zijn plaats en in de staat te krijgen die noodzakelijk is voor het beoogde gebruik. Na eerste verwerking worden materiële vaste activa gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingverliezen. Voor de wijze van vaststelling of voor vaste activa sprake is van een bijzondere waardevermindering, wordt verwezen naar de paragraaf 'Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa'.

De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van gebruikte grond- en hulpstoffen en overige kosten welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend, waaronder bouwrente. De bouwrente wordt berekend over het gemiddeld geïnvesteerde bedrag tot het moment van ingebruikname.

De bijdragen die Dunea van derden ontvangen voor het aan- en/of verleggen van aansluit- en hoofdleidingen, worden verantwoord bij de langlopende schulden, onder de post Egalisatierekening bijdragen van derden. Deze bijdragen vallen vrij gedurende de economische levensduur van deze activa. Bijdragen die ontvangen worden van derden voor het aan- en/of verleggen van transportleidingen worden in mindering gebracht op de kostprijs van het actief.

De jaarlijkse afschrijvingen op de materiële vaste activa bedragen een vast percentage van de kostprijs. Dit percentage is gebaseerd op de verwachte economische levensduur van de activa. Op investeringen wordt afgeschreven vanaf het moment dat deze beschikbaar zijn voor het beoogde gebruik. Met een restwaarde wordt geen rekening gehouden. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Kosten voor groot onderhoud worden in de boekwaarde van het materieel vaste actief verwerkt ("componentenbenadering"). Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd als zij de gebruiksduur van het object verlengen en/of leiden tot toekomstige prestatie-eenheden met betrekking tot het object.

Boekwinsten en -verliezen uit de verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de 'Overige bedrijfsopbrengsten'.

Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengst-waarde.

Financiële vaste activa (deelnemingen)

Deelnemingen waarin door Dunea invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. De nettovermogenswaarde van de deelneming wordt bepaald op basis van de grondslagen zoals Dunea deze in de eigen jaarrekening toepast. Wanneer 20% of meer van de stemrechten uitgebracht kan worden, wordt ervan uitgegaan dat er invloed van betekenis is. Bij de vaststelling of er sprake is van een deelneming waarin de onderneming invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid, wordt het geheel van feitelijke omstandigheden en contractuele relaties (waaronder eventuele potentiële stemrechten) in aanmerking genomen.

Indien de deelnemende rechtspersoon een actief of een passief overdraagt aan een deelneming die volgens de vermogensmutatiemethode wordt gewaardeerd, wordt de winst of het verlies voortvloeiend uit deze overdracht naar rato van het relatieve belang dat derden hebben in de deelnemingen verwerkt (proportionele resultaatsbepaling). Een verlies dat voortvloeit uit de overdracht van vlottende activa of een bijzondere waardevermindering van vaste activa wordt wel volledig verwerkt. Resultaten op transacties waarbij overdracht van activa en passiva tussen de onderneming en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, worden geëlimineerd voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

De niet gerealiseerde winst wordt geëlimineerd uit het resultaat van de onderneming. Deze correctie wordt verwerkt door eliminatie op het resultaat deelneming en deze eliminatie in de balans in mindering te brengen op de waarde van de deelneming.

Wanneer de waardering van een deelneming volgens de vermogensmutatiemethode nihil is geworden, wordt de methode niet langer toegepast en blijft de deelneming – bij ongewijzigde omstandigheden – op nihil gewaardeerd. Wanneer Dunea geheel of ten delen instaat voor de schulden van de deelneming respectievelijk een feitelijke verplichting heeft de deelneming (voor haar aandeel) tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt

voor het aandeel in eventuele verdere verliezen van de deelneming een voorziening gevormd. Deze voorziening wordt aan de creditzijde van de balans wordt opgenomen.

Dunea houdt bij de waardering van deelnemingen volgens de vermogensmutatiemethode rekening met een wettelijke reserve, wanneer Dunea geen overheersende zeggenschap heeft in de deelneming. De wettelijke reserve wordt gevormd ter hoogte van het aandeel van Dunea in de resultaten en rechtstreekse vermogensvermeerderingen van de deelneming sinds de eerste waardering van de deelneming op nettovermogenswaarde. De reserve wordt verlaagd met dividend waarop Dunea recht heeft verkregen, rechtstreekse vermogensverminderingen en uitkeringen waarvan door Dunea onbeperkt ontvangst kan worden bewerkstelligd.

De deelnemingen waarin Dunea geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid uitoefent, worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde.

De langlopende vorderingen op deelnemingen en de overige vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Op iedere balansdatum wordt beoordeeld of er externe dan wel interne indicaties zijn dat een actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. De realiseerbare waarde van het actief wordt geschat wanneer zich een indicatie voordoet dat een actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. De realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Indien de realiseerbare waarde van een actief lager is dan de boekwaarde, wordt de boekwaarde verlaagd tot de realiseerbare waarde. Deze verlaging is een bijzonder waardeverminderingverlies. Dit verlies wordt direct als last verantwoord in de winst-en-verliesrekening. Een bijzonder waardeverminderingverlies wordt gepresenteerd onder de overige waardeveranderingen van vaste activa in de winst-en-verliesrekening.

De opbrengstwaarde is het bedrag waartegen een actief maximaal kan worden verkocht, onder aftrek van nog te maken kosten. De opbrengstwaarde wordt bepaald aan de hand van een verkoopovereenkomst of wordt op basis van een marktprijs bepaald op een liquide (actieve) markt, te corrigeren voor nog te maken kosten.

De bedrijfswaarde is de contante waarde van de aan een actief of samenstel van activa toe te rekenen geschatte toekomstige kasstromen die kunnen worden verkregen met de uitoefening van het bedrijf.

Een bijzonder waardevermindingsverlies wordt uitsluitend teruggenomen indien er een wijziging in de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde heeft plaatsgevonden sinds de verantwoording van het laatste bijzondere waardevermindingsverlies. De terugname wordt beperkt tot maximaal het bedrag dat nodig is om het actief te waarderen op de geamortiseerde kostprijs op het moment van de terugname, als geen sprake geweest zou zijn van een bijzondere waardevermindering. De terugname van een bijzonder waardevermindingsverlies wordt direct als bate in de winst-en-verliesrekening verantwoord.

Voorraden

De voorraden materialen zijn vrijwel geheel bestemd voor de aanleg, het onderhoud en de vernieuwing van materiële vaste activa. Voorraden worden gewaardeerd tegen kostprijs of lagere opbrengstwaarde. De kostprijs is de verkrijgings- of vervaardigingsprijs vermeerderd met overige direct toerekenbare kosten om de voorraden op hun huidige plaats en in hun huidige staat te brengen. De voorraad wordt gewaardeerd volgens FIFO-methode ('first in, first out'). De lagere opbrengstwaarde is het bedrag waartegen een actief maximaal kan worden verkocht, onder aftrek van nog te maken kosten. De beoordeling of sprake is van een lagere opbrengstwaarde vindt op individuele basis plaats. Voor het verschil tussen kostprijs en lagere opbrengstwaarde wordt een voorziening gevormd. De afwaardering wordt in het resultaat verwerkt

Onderhanden projecten

De post onderhanden projecten bestaat uit het saldo van gerealiseerde projectkosten, toegerekende winst, verwerkte verliezen en reeds gedeclareerde termijnen.

In de waardering van onderhanden projecten worden de kosten die direct betrekking hebben op het project, de kosten die toerekenbaar zijn aan projectactiviteiten in het algemeen en toewijsbaar zijn aan het project en andere kosten die contractueel aan de opdrachtgever kunnen worden toegerekend, begrepen.

De toerekening van opbrengsten, kosten en winstneming op onderhanden projecten geschiedt naar rato van de verrichte prestaties bij de uitvoering van het werk ('percentage of completion'-methode). De mate waarin prestaties van een onderhanden project zijn verricht wordt bepaald aan de hand van de tot de balansdatum gemaakte projectkosten in verhouding tot de geschatte totale projectkosten. Verwerking vindt plaats zodra een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van het resultaat van een onderhanden project.

Het resultaat van een project kan betrouwbaar worden ingeschat als de totale projectopbrengsten, de vereiste projectkosten om het project af te maken en de mate waarin het onderhanden project is voltooid, betrouwbaar kunnen worden vastgesteld, het waarschijnlijk is dat de economische voordelen naar Dunea zullen toevloeien en de aan het onderhanden project toe te rekenen projectkosten duidelijk te onderscheiden zijn en op betrouwbare wijze te bepalen zijn.

Indien het resultaat van een onderhanden project niet betrouwbaar kan worden ingeschat, worden de projectopbrengsten slechts verwerkt in de winst-en-verliesrekening tot het bedrag van de gemaakte projectkosten dat waarschijnlijk kan worden verhaald. De projectkosten worden verwerkt in de winst-en-verliesrekening in de periode waarin ze zijn gemaakt.

Onder projectopbrengsten wordt verstaan de in het contract overeengekomen opbrengsten vermeerderd met eventuele opbrengsten op grond van meer- of minderwerk, claims en vergoedingen, indien en voor zover het waarschijnlijk is dat de opbrengsten zullen worden gerealiseerd en betrouwbaar kunnen worden bepaald. De projectopbrengsten worden bepaald op de reële waarde van de tegenprestaties die is of zal worden ontvangen.

Uitgaven die verband houden met projectkosten die na de balansdatum tot te verrichten prestaties leiden, worden als onderdeel van de overlopende activa verwerkt indien het waarschijnlijk is dat ze in een volgende periode zullen leiden tot opbrengsten. Verwerking van de projectkosten in de winst-en-verliesrekening vindt plaats als de prestaties in het project worden geleverd en zijn gerealiseerd. Verwachte verliezen op onderhanden projecten worden onmiddellijk in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Het bedrag van het verlies wordt bepaald ongeacht of het project reeds is aangevangen, het stadium van realisatie van het project of het bedrag aan winst dat wordt verwacht op andere, niet gerelateerde projecten.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen, waarbij vorderingen die langer open staan dan twee jaar minimaal voorzien worden.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde en staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de vennootschap. Liquide middelen die naar verwachting langer dan 12 maanden niet ter beschikking staan van de onderneming, worden gerubriceerd als financiële vaste activa.

Eigen vermogen

Financiële instrumenten die op grond van de juridische realiteit worden aangemerkt als eigenvermogensinstrumenten, worden gepresenteerd onder het eigen vermogen. Uitkeringen aan houders van deze instrumenten worden in mindering op het eigen vermogen gebracht na aftrek van eventueel hiermee verband houdend voordeel uit hoofde van belasting naar de winst.

Agioreserve

De door de aandeelhouders ingebrachte bedragen boven het nominaal aandelenkapitaal worden verantwoord als agio. Hieronder worden tevens begrepen additionele vermogensstortingen door bestaande aandeelhouders zonder uitgifte van aandelen of uitgifte van rechten tot het nemen of verkrijgen van aandelen van de onderneming. Kosten en kapitaalbelasting verbonden aan de plaatsing van aandelen die niet worden geactiveerd, worden onder aftrek van belastingeffecten, ten laste van het agio gebracht. Indien en zover het agio ontoereikend is, worden de bedragen ten laste van de overige reserves gebracht.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting per balansdatum af te wikkelen, tenzij de tijdswaarde van geld niet materieel is. Als de tijdswaarde van geld niet materieel is, dan wordt de voorziening gewaardeerd op nominale waarde. In de toelichting op de balans bij punt 12. Voorzieningen is per voorziening toegelicht op welke wijze deze gewaardeerd is.

Voor een beschrijving van de aard en de belangrijkste veronderstellingen en onzekerheden van de voorzieningen wordt verwezen naar **12. Voorzieningen**.

Schulden

Schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Onder de langlopende schulden neemt Dunea de schulden en vooruit ontvangen bedragen met een resterende looptijd van meer dan één jaar op.

De Egalisatierekening bijdragen van derden is opgenomen onder de langlopende schulden. Deze post wordt gewaardeerd tegen de van derden ontvangen bijdragen voor het aan- en/of verleggen van aansluit- en hoofdleidingen, verminderd met de cumulatieve amortisatie. De amortisatietermijn van de egalisatierekening is gelijkgesteld aan de afschrijvingstermijn van de investeringen in aansluit- en hoofdleidingen. De amortisatie wordt verantwoord onder de afschrijvingen.

Onder de kortlopende schulden worden de schulden opgenomen die binnen een termijn van één jaar vervallen. Hieronder vallen onder meer de aflossingen op langlopende leningen die binnen één jaar vervallen. De effectieve rente wordt direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Algemeen

De opbrengsten worden verantwoord wanneer deze zijn gerealiseerd.

Opbrengsten uit het leveren van goederen worden verantwoord indien alle belangrijke risico's met betrekking tot de goederen zijn overgedragen aan de koper. Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

De kosten worden bepaald op basis van historische kostprijs en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Voorzienbare verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Bedrijfsresultaat

Het bedrijfsresultaat berekent Dunea als het verschil tussen de som van de bedrijfsopbrengsten en de som van de bedrijfslasten.

Bedrijfsopbrengsten

De bedrijfsopbrengsten bestaan uit:

- Wateropbrengsten;
- Opbrengsten van werken voor derden;
- Geactiveerde productie voor het eigen bedrijf;
- Overige bedrijfsopbrengsten.

De wateropbrengsten betreft de opbrengst van waterverbruik, vastrecht, bijdrage voor precarioheffing, verkoop en gros (levering aan andere waterbedrijven) en overige wateropbrengsten. De wateropbrengsten zijn exclusief omzetbelasting en belasting op leidingwater. Per balansdatum vindt een raming plaats van de nog te factureren wateropbrengsten met betrekking tot het verslagjaar. Deze geraamde opbrengsten worden verwerkt in het verslagjaar. Het verschil tussen de geraamde opbrengsten en de gefactureerde opbrengsten wordt verwerkt in het volgende verslagjaar.

De opbrengsten van werken voor derden bestaan uit uitgevoerde werkzaamheden in opdracht van derden waaronder onderhoudswerkzaamheden aan brandkranen en rioolbeheer.

De geactiveerde productie voor het eigen bedrijf betreffen de geactiveerde uren van medewerkers die werken aan investeringsprojecten welke na afronding op de balans geactiveerd zijn en waarover wordt afgeschreven.

De overige opbrengsten bestaan onder andere uit huur- en pachtopbrengsten, subsidieopbrengsten (exploitatiesubsidies) en opbrengsten uit verkoop van vaste activa. Huuropbrengsten worden lineair in de winst-en-verliesrekening opgenomen op basis van de duur van de huurovereenkomst. Vergoedingen ter stimulering van het sluiten van huurovereenkomsten worden als integraal deel van de totale huuropbrengsten verwerkt.

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de winst-en-verliesrekening verantwoord in hetzelfde jaar als waarin de gesubsidieerde bestedingen zijn verantwoord, de gedeerde opbrengsten blijken, dan wel het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Bedrijfslasten

De bedrijfslasten bestaan uit:

- Kostprijs van de omzet;
- Lonen, salarissen en sociale lasten;
- Afschrijving vaste activa;
- Bijzondere waardeverminderingen en desinvesteringen vaste activa;
- Overige bedrijfskosten.

De kostprijs van de omzet bestaat uit kosten van grond- en hulpstoffen, inkoop en gros (levering door andere waterbedrijven), energiekosten, kosten van uitbesteed werk en precario gemeenten. Dit zijn kosten die direct verband houden met:

- Het produceren en distribueren van het water;
- Het in stand houden van de materiële vaste activa ten behoeve van het waterproces;
- Het onderhouden van de natuurgebieden.

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden volgens de CAO-WWB en bedrijfsregelingen van Dunea verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

De beloningen van het personeel worden als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de vennootschap.

Voor de beloningen met bijvoorbeeld opbouw van rechten, sabbatical leave en bonussen worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Een verwachte vergoeding wordt verantwoord indien de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en een betrouwbare schatting van de

verplichtingen kan worden gemaakt. De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden respectievelijk ten laste of ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

De pensioenregeling wordt gefinancierd door afdrachten aan het pensioenfonds ABP. De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioen-uitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord.

Aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst wordt beoordeeld of, en zo ja welke verplichtingen naast de betaling van de jaarlijks aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie op balansdatum bestaan. Deze additionele verplichtingen, waaronder eventuele verplichtingen uit herstelplannen van de pensioenuitvoerder, leiden tot lasten voor Dunea en worden in de balans opgenomen in een voorziening. Ultimo 2020 waren er geen pensioenvorderingen en -verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie.

Financieel baten en lasten

Rentebaten en -lasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva.

Dunea berekent bouwrente over het gemiddeld geïnvesteerde bedrag tot het moment van ingebruikname van het materieel vast actief. De geactiveerde bouwrente wordt in mindering gebracht op de verantwoorde financiële lasten.

Resultaat deelnemingen

De resultaat deelnemingen betreft het resultaat uit deelnemingen waarin Dunea invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid heeft en dividenden van deelnemingen waarin Dunea geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid heeft.

Belastingen

De belasting over het resultaat wordt berekend over belastbaar resultaat. Voor compensabele verliezen wordt een actieve belastinglatentie gevormd, voor zover het waarschijnlijk is dat deze verliezen verrekenbaar zijn met toekomstige fiscale winsten.

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en kort krediet. Het kort krediet wordt gebruikt voor het reguliere betalingsverkeer binnen Dunea waarbij het saldo gedurende het jaar ook fluctueert tussen een positief en een negatief saldo.

Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Toelichting op de balans per 31 december 2020

bedragen x € 1.000, tenzij anders vermeld.

Vaste activa

1. Immateriële vaste activa

De samenstelling van de immateriële vaste activa en het overzicht van de mutaties in 2020 zijn als volgt:

	Ontwikkelingskosten
Aanschafwaarde	0
Cumulatieve afschrijvingen, waardeverminderingen e.d.	0
Boekwaarde per 31 december 2019	0
Investeringen	127
Boekwaarde per 31 december 2020	127
Aanschafwaarde	127
Cumulatieve afschrijvingen, waardeverminderingen e.d.	0
Boekwaarde per 31 december 2020	127

De ontwikkelingskosten betreffen kosten die gemaakt zijn als onderdeel van het project Multibronnen. De kosten zien toe op de Pilot Brak grondwater, waarin brak grondwater als alternatief voor rivierwater als bron voor het drinkwater wordt onderzocht. De proefinstallatie is naar verwachting gereed in het derde kwartaal van 2021. Het project heeft een looptijd tot 1 juli 2025.

2. Materiële vaste activa

De samenstelling van de materiële vaste activa en het overzicht van de mutaties in 2020 zijn als volgt:

	Totaal	Gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfsmiddelen	Werken in uitvoering	Niet aan bedrijfsuitoefening dienstbaar
Aanschafwaarde	1.359.083	102.336	1.213.613	6.108	33.245	3.781
Cumulatieve afschrijvingen, waardeverminderingen e.d.	-788.085	-45.997	-736.330	-4.028	0	-1.730
Boekwaarde per 31 december 2019	570.998	56.339	477.283	2.080	33.245	2.051
Investerings	45.616	0	0	0	45.616	0
Activeringen	0	3.539	37.214	1.675	-42.428	0
Afschrijvingen	-33.653	-2.099	-30.467	-1.015	0	-72
Desinvesteringen vaste activa - Aanschafwaarde	-421	0	-74	-347	0	0
Desinvesteringen vaste activa - Cum. afschrijvingen	375	0	74	301	0	0
Overige mutaties	-139	0	0	0	-139	0
Boekwaarde per 31 december 2020	582.776	57.779	484.030	2.694	36.294	1.979
Aanschafwaarde	1.404.139	105.875	1.250.753	7.436	36.294	3.781
Cumulatieve afschrijvingen, waardeverminderingen e.d.	-821.363	-48.096	-766.723	-4.742	0	-1.802
Boekwaarde per 31 december 2020	582.776	57.779	484.030	2.694	36.294	1.979
Afschrijvingspercentages		3%-20%	2%-20%	5%-33%	n.v.t.	3%-5%

Op terreinen wordt niet afgeschreven.

In de categorie 'Gebouwen en terreinen' is voor een boekwaarde van € 22,6 miljoen aan gronden opgenomen waarover Dunea wel de economische eigendom heeft, maar niet de juridische eigendom.

De samenstelling van de boekwaarde van werken in uitvoering per 31 december 2020 is (in €):

Gebouwen en terreinen	0,5 miljoen
Machines en installaties	35,7 miljoen
Andere vaste bedrijfsmiddelen	0,1 miljoen
	36,3 miljoen

Onderverdeeld naar investeringsprojecten (in €):

Leidingnet	14,7 miljoen
Energievoorziening Katwijk	5,6 miljoen
Recycling spoelwaterverwerking Katwijk	3,2 miljoen
Nieuwbouw spoelwaterverwerking Scheveningen	5,4 miljoen
Vernieuwing procesautomatisering Katwijk	1,7 miljoen
Diversen	5,7 miljoen
	36,3 miljoen

In de post activeringen is circa € 0,1 miljoen bouwrente begrepen betreffende afgeronde en reeds geactiveerde investeringen. In de post investeringen is voor een totaalbedrag van € 0,5 miljoen aan bouwrente tegen een rentepercentage van 2,31% opgenomen met betrekking tot werken in uitvoering.

De aangegane verplichtingen voor de werken in uitvoering zijn opgenomen onder de niet uit balans blijvende verplichtingen.

3. Financiële vaste activa

De samenstelling van de financiële vaste activa en het overzicht van de mutaties in 2020 zijn als volgt:

	Deel- nemingen	Overige vorderingen	Totaal
Boekwaarde per 31 december 2019	2.619	186	2.805
Mutaties:			
Aflossing op leningen u/g	0	-16	-16
Mutatie resultaat deelneming	50	0	50
Storting aandelenkapitaal	18	0	18
Hypothecaire aflossingen	0	-48	-48
Boekwaarde per 31 december 2020	2.687	122	2.809

Deelnemingen

	31-12-2019	Storting aandelen- kapitaal	Mutatie resultaat deel- neming	31-12-2020
Aquaminerals	24	0	0	24
Dunea Warmte & Koude B.V.	0	18	0	18
Water Fund Holland B.V.	0	0	0	0
KWH B.V.	566	0	0	566
Stichting NPHD	0	0	0	0
Het Waterlaboratorium N.V.	2.029	0	50	2.079
	2.619	18	50	2.687

Overige vorderingen

De samenstelling van de overige vorderingen is als volgt:

	31-12-2020	31-12-2019
Leningen u/g aan personeel onder hypothecair verband	82	130
Leningen u/g overig	40	56
Totaal overige vorderingen	122	186

Het af te lossen deel van de hypothecaire leningen in 2021 bedraagt € 20k (2020: € 28k) en is opgenomen onder de overige kortlopende vorderingen.

Het af te lossen deel van de leningen u/g overig in 2021 bedraagt € 16k (2020: € 16k) en is opgenomen onder de overige kortlopende vorderingen.

Een overzicht van de leningen ultimo 2020 met een looptijd van één jaar en langer, gegroepeerd naar de resterende looptijd:

	< 10 jaar	10-20 jaar	Totaal
Leningen u/g aan personeel onder hypothecair verband	82	0	82
Leningen u/g overig	40	0	40
Totaal overige vorderingen	122	0	122

Het gemiddelde rentepercentage voor leningen u/g onder hypothecair verband bedraagt 1,01% (2019: 1,81%). De hypothecaire leningen hebben een rentevaste periode van vijf jaar. De rente wordt per uitgegeven hypothecaire lening elke vijf jaar herzien als de marktrente lager is dan de verschuldigde rente.

De overige leningen bestaan uit twee leningen met een vast rentepercentage van 4,5%. Op één van deze leningen met een (oorspronkelijke) looptijd van 10 jaar is een pandrecht gevestigd.

Vlottende activa

4. Voorraden

	31-12-2020	31-12-2019
Voorraad materialen	1.353	1.164
Totaal voorraden	1.353	1.164

Op de voorraden is geen voorziening voor incurantheid gevormd.

5. Onderhanden projecten

	31-12-2020	31-12-2019
Onderhanden projecten	0	64
Totaal onderhanden projecten	0	64

Het saldo van onderhanden projecten is per 31 december 2020 gepresenteerd onder de 'Overlopende activa' (projecten met een positief saldo, € 0,1 miljoen) en 'Overlopende passiva' (projecten met een negatief saldo, € 0,2 miljoen). Deze wijze van presenteren sluit beter aan bij de aard van de projecten. De vergelijkende cijfers zijn niet aangepast.

6. Vorderingen

De vorderingen bestaan uit:

	31-12-2020	31-12-2019
Debiteuren	7.524	6.457
Belastingen	794	214
Overige vorderingen	51	62
Overlopende activa	5.506	4.663
Totaal vorderingen	13.875	11.396

Voor debiteuren is een voorziening opgenomen van € 1,1 miljoen (2019 = € 1,3 miljoen). In 2020 is een dotatie op de voorziening verwerkt van € 0,3 miljoen (2019: € 0,4 miljoen dotatie). Aan de voorziening zijn kosten van € 0,5 miljoen onttrokken (2019: € 0,1 miljoen).

In het saldo debiteuren is € 0,3 miljoen (2019: € 0,3 miljoen) opgenomen aan transacties met verbonden partijen. Het betreft hier in het geheel openstaande saldi met aandeelhouders van Dunea. Deze transacties met verbonden partijen zijn onder normale marktvoorwaarden aangegaan en vallen onder de reguliere bedrijfsuitoefening van Dunea. Er hebben geen transacties plaatsgevonden die niet-marktconform zijn met verbonden partijen.

De overlopende activa bestaan voornamelijk uit nog te factureren bedragen € 3,5 miljoen (2019: € 2,4 miljoen) en vooruitbetaalde kosten € 1,4 miljoen (2019: € 1,9 miljoen).

Het totaal van de kortlopende vorderingen heeft een resterende looptijd korter dan 1 jaar.

7. Liquide middelen

Deze post is als volgt samengesteld

	31-12-2020	31-12-2019
Kas	3	8
Totaal liquide middelen	3	8

Het totaal van liquide middelen bestaat uit een deel kasgeld en het saldo van verschillende bankrekeningen. De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de vennootschap.

Eigen vermogen

8. Geplaatst kapitaal

Het geplaatste en gestorte deel van het maatschappelijk kapitaal bestaat uit vier miljoen gewone aandelen en is per ultimo 2020 in handen van zeventien gemeenten.

Deze gemeenten vormen het voorzieningsgebied van Dunea. Voor de verdeling van de gewone aandelen naar gemeenten wordt verwezen naar pagina 131 van het jaarverslag.

De nominale waarde van een gewoon aandeel bedraagt € 5,-.

Geplaatst en gestort kapitaal	2020	2019
Stand 1 januari	20.000	20.000
Mutaties geplaatst en gestort kapitaal	0	0
Stand 31 december	20.000	20.000

9. Agioreserve

Het verloop van de agioreserve is als volgt:

Agioreserve	2020	2019
Stand 1 januari	3.097	3.097
Mutaties agioreserve	0	0
Stand 31 december	3.097	3.097

De agioreserve is in 1990 gevormd bij de oprichting van Duinwaterbedrijf Zuid-Holland (in 2009 is de naam gewijzigd in Dunea). Na overname in 1995 van EWR (Energie en Watervoorziening Rijnland) alsmede de waardewijziging per aandeel van fl. 10,00 naar € 5,00 in 2000, is de agioreserve tot het huidige saldo gemuteerd.

10. Wettelijke reserve

De wettelijke reserve bestaat uit een wettelijke reserve op deelnemingen en een wettelijke reserve voor ontwikkelingskosten.

Het verloop van de wettelijke reserve is als volgt:

Wettelijke reserve	Deel-nemingen	Ontwikke-lingskosten	2020	2019
Stand 1 januari	578	0	578	0
Dotatie	49	127	176	578
Vrijval	0	0	0	0
Overige mutaties	0	0	0	0
Stand 31 december	627	127	754	578

11. Overige reserve

De overige reserve bestaat uit de algemene reserve en overige reserves die door de directie met goedkeuring van de Aandeelhoudersvergadering en de Raad van Commissarissen zijn gevormd.

Het verloop van de overige reserve is als volgt:

Overige reserve	Algemene reserve	Reserve warmte-activiteiten	2020	2019
Stand 1 januari	197.680	8.400	206.080	197.826
Stelselwijziging 2019	0	0	0	2.040
Fouterstel	0	0	0	-1.704
Herrekenende stand 1 januari	197.680	8.400	206.080	198.162
Resultaat bestemming	6.998	0	6.998	8.496
Dotatie aan wettelijke reserves	-176	0	-176	-578
Vrijval uit wettelijke reserves	0	0	0	0
Stand 31 december	204.502	8.400	212.902	206.080

De reserve warmte-activiteiten is in 2019 gevormd ter financiering van het startkapitaal van Dunea Warmte & Koude B.V.

In artikel 17 van de statuten van de vennootschap is bepaald dat aan de aandeelhouders geen uitkeringen ten laste van de winst of de reserves mogen geschieden.

Voorstel aan Algemene Vergadering voor bestemming van het resultaat over het boekjaar 2020

De directie stelt met goedkeuring van de Raad van Commissarissen voor om het resultaat over 2020 van € 6.998k toe te voegen aan de Algemene reserve.

Het voorstel is in het eigen vermogen op de balans verwerkt.

12. Voorzieningen

Dit betreft voorzieningen voor:

Voorzieningen	Stand per 31-12-2019	Onttrekking	Vrijval	Dotatie	Stand per 31-12-2020
Amoveringskosten	2.529	540	5	1.040	3.024
Voorziening beheer, natuur en drinkwatergebied	577	0	0	0	577
Personeelsbeloningen	309	67	11	16	247
Herstructurering	2.183	893	672	98	716
Overige voorzieningen	0	0	0	86	86
Totaal	5.598	1.500	688	1.240	4.650

Het kortlopend deel van de voorzieningen is € 1,5 miljoen.

De voorzieningen zijn op nominale waarde gewaardeerd, omdat de tijdswaarde van geld niet materieel is.

De voorziening voor amoveringskosten is gevormd voor sloopkosten van gebouwen en productiemiddelen die niet meer in gebruik zijn en voor het saneren van bodemverontreinigingen. In 2020 is er voortgang geweest bij de uitvoering van geplande werkzaamheden met als resultaat een onttrekking van € 0,5 miljoen. De dotatie van € 1,0 miljoen betreft het afvoeren van verontreinigde grond voor project Zanddepot Scheveningen.

De voorziening beheer, natuur en drinkwatergebied betreft de natuurvoorziening pilot Zandmotor. De voorziening is gevormd voor een verlieslatend contract en is bepaald als het verschil tussen de netto contante waarde en de nominale waarde van de oorspronkelijke inschatting van de kosten voor de afwikkeling van het contract. De ontvangen afkoopsom is bepaald op basis van de inschatting van de kosten voor het beheer en onderhoud van de Zandmotor en is als vooruit ontvangen bedrag opgenomen onder de langlopende schulden op de balans.

De voorziening personeelsbeloningen is ter dekking van toekomstige vergoedingen op grond van de overgangsregeling van de cao voor jubileavergoedingen vanaf 1 januari 2016. Tot en met 2020 viel ook de voorziening voor ontslagvergoedingen hieronder, welke een looptijd had van 2016 tot en met 2017.

De voorziening voor herstructurering bestaat uit de geschatte kosten die voortvloeien uit de aanspraken van medewerkers op de aan het sociaal plan verbonden kosten van individuele ontslagregelingen. Daarnaast zijn in de voorziening de geschatte kosten voor het eigen risicodragerschap met betrekking tot de WW opgenomen.

13. Langlopende schulden

Langlopende schulden	Leningen	Egalisatie-rekening Bijdragen derden	Vooruit-ontvangen bedragen	Totaal
Stand 1 januari 2020	187.333	69.612	1.574	258.519
Af: Overgebracht naar kortlopende schulden	-12.333	0	0	-12.333
Bij: Ontvangen bijdragen van derden	0	4.893	0	4.893
Af: Vrijval naar resultaat	0	-2.847	-135	-2.982
Bij: Nieuwe langlopende leningen	55.000	0	0	55.000
Stand 31 december 2020	230.000	71.658	1.439	303.097

In 2020 zijn drie nieuwe langlopende leningen, totaal voor een bedrag van € 55 miljoen, afgesloten met een looptijd van vijftien jaar. Voor een totaal bedrag van € 20 miljoen is een vaste rente van 0,71% overeengekomen. Voor het resterende bedrag van € 35 miljoen is een vaste rente van 0,74% overeengekomen. De vaste rente geldt voor de hele looptijd van de leningen.

De reële waarde van de leningen ultimo 2020, inclusief het kortlopende deel, is € 297,2 miljoen (nominale waarde: € 242,3 miljoen).

Voor een aantal langlopende leningen zijn voorwaarden opgenomen over de hoogte van de solvabiliteit en de debt ratio (verhouding netto schuldpositie tot de operationele cashflow). Dunea voldoet aan deze voorwaarden met een solvabiliteit van 39,4% ten opzichte van een minimumnorm van 30,0% (2019 = 39,2%) en een debt ratio van 6,1 ten opzichte van een maximumnorm van 8,0 (2019 = 6,3).

Een overzicht van de leningen ultimo 2020 met een looptijd van één jaar en langer, gegroepeerd naar de resterende looptijd en het huidige percentage:

Percentages lopende leningen	1-5 jaar	6-10 jaar	>10 jaar	Totaal
<1,0%	0	30.000	119.000	149.000
<4,0%	0	21.000	0	21.000
<4,5%	0	0	60.000	60.000
Totaal	0	51.000	179.000	230.000

Onder de vooruit ontvangen bedragen is een afkoopsom met betrekking tot het Convenant Pilot Zandmotor opgenomen. De afkoopsom is een vooruit ontvangen bedrag dat in 20 jaar vrijvalt. Daarmee is de afkoopsom ultimo 2036 volledig vrijgevallen. Deze post valt over de looptijd in de exploitatie vrij in Lonen en salarissen en Kosten uitbesteed werk. Het verschil tussen de netto contante waarde en de nominale waarde van de oorspronkelijke inschatting van de kosten is verantwoord als voorziening voor een verlieslatend contract.

Financiële instrumenten

Renterisico

Om het renterisico te beheersen wordt veelal met vaste renteafspraken gewerkt. Het financiële beleid is erop gericht om op de korte termijn de effecten van renteschommelingen op het resultaat te beperken en om op lange termijn de markttrentes te volgen. Dunea maakt geen gebruik van financiële derivaten zoals interest rate swaps om de financiële risico's die verbonden zijn aan bedrijfsactiviteiten te beheersen.

Liquiditeitsrisico

Dunea stuurt onder andere op de convenanten die door de financiers van Dunea worden geëist. Hiermee blijft Dunea toegang houden tot de vermogensmarkt. Tevens wordt continu een liquiditeitsplanning van twaalf maanden vooruit aangehouden waarbij eventuele risico's direct worden opgelost. Daarnaast wordt in de kredieten een interne buffer aangehouden waardoor Dunea te allen tijde aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen. Uit interne analyses blijkt dat de situatie rondom COVID-19 niet tot een hoger liquiditeitsrisico leidt.

Kredietrisico

Verkoop van water vindt plaats op basis van een betaaltermijn van drie weken. Als afnemers niet binnen deze gestelde termijn hebben betaald, dan treedt de procedure volgens de tarievenregeling van Dunea in werking. De tarievenregeling is beschikbaar op de website van Dunea.

Bij nieuwe leveranciers vindt een analyse van de kredietwaardigheid plaats. Hiermee wordt gewaarborgd dat de leverancier ook aan zijn verplichtingen kan voldoen. Dit is vooral een risico wanneer sprake is van termijnbetalingen bij projecten.

14. Kortlopende schulden

De kortlopende schulden bestaan uit:

	31-12-2020	31-12-2019
Kortlopend deel leningen	12.333	52.333
Schulden aan kredietinstellingen	12.962	9.718
Schulden aan leveranciers	5.252	6.283
Belastingen en premies sociale verzekeringen	3.716	3.485
Schulden ter zake van pensioenen	482	454
Vooruitontvangen waterverbruik	2.577	3.450
Overige schulden	402	552
Overlopende passiva	18.719	16.288
Totaal kortlopende schulden	56.443	92.563

Voor rekening-courantkredieten zijn bij de banken overeenkomsten gesloten voor een bedrag van € 90 miljoen. Het rentepercentage voor rekening-courantkredieten is 1-maand Euribor met vaste opslag. Dit percentage kan dagelijks wijzigen. Voor de rekening-courantkredieten is een voorwaarde opgenomen over de hoogte van de Interest coverage ratio. Dunea voldoet aan deze voorwaarde met een Interest coverage ratio van 2,391 ten opzichte van een minimumnorm van 1,000 (2019 = 2,583).

In het saldo schulden aan leveranciers is € 0,7 miljoen (2019: € 0,6 miljoen) opgenomen aan transacties met verbonden partijen. Het saldo bestaat volledig (2019: 53%) uit transacties met deelnemingen van Dunea. Er hebben geen transacties plaatsgevonden die niet-markt-conform zijn met verbonden partijen.

De belasting en premies sociale verzekeringen bestaan uit af te dragen grond- en leiding-waterbelasting € 2,4 miljoen (2019: € 2,4 miljoen) en af te dragen loonbelasting € 1,3 miljoen (2019: € 1,1 miljoen).

Het vooruitontvangen waterverbruik bestaat voor € 71,3 miljoen (2019: € 75,6 miljoen) uit ontvangen voorschotten en voor € 68,7 miljoen (2019: € 72,1 miljoen) uit de inschatting van het nog af te rekenen verbruik, vastrecht en precario.

De overlopende passiva per 31 december 2019 zijn aangepast als gevolg van fouterstel. Dit leidt ertoe dat de overlopende passiva voor € 1,7 miljoen hoger zijn opgenomen dan gerapporteerd in de jaarrekening 2019.

De overlopende passiva betreffen vooral de reservering voor vakantiedagen van het personeel van Dunea € 9,0 miljoen (2019: € 8,6 miljoen), nog te ontvangen inkoopfacturen € 3,8 miljoen (2019: € 2,7 miljoen), nog te betalen precario € 3,7 miljoen (2019: € 3,5 miljoen) en nog te betalen rente van geldleningen € 1,0 miljoen (2019: € 1,4 miljoen). Onderdeel van de overlopende passiva zijn kosten voor projecten welke in 2019 onder de Onderhanden projecten werden verantwoord maar vanaf 2020 hier zijn gecategoriseerd conform de RJ.

Het totaal van de kortlopende schulden heeft een resterende looptijd korter dan één jaar.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

De niet uit de balans blijkende rechten komen uit op € 0,4 miljoen (2019 = € 0,5 miljoen) en betreffen de pachtopbrengsten van het pannekoekhuis en de kiosk.

Dit bedrag kan als volgt worden onderverdeeld:

- Voor 2021 € 0,1 miljoen
- Voor 2022-2025 € 0,3 miljoen
- Vanaf 2026 nihil

De pachtovereenkomsten hebben verschillende looptijden.

De niet uit de balans blijkende verplichtingen komen uit op € 8,7 miljoen (2019 = € 9,5 miljoen) en betreffen de huren van de kantoorgebouwen in Zoetermeer (operational lease) en de lopende meerjarige onderhoudscontracten en licentieovereenkomsten.

Dit bedrag kan als volgt worden onderverdeeld:

- Voor 2021 € 3,3 miljoen
- Voor 2022-2025 € 4,9 miljoen
- Vanaf 2026 € 0,5 miljoen

De huurovereenkomsten hebben verschillende looptijden. Per ultimo 2020 bedragen de verplichtingen € 3,4 miljoen, waarvan € 1,4 miljoen betrekking heeft op 2021. In 2020 is € 1,4 miljoen verantwoord in de winst-en-verliesrekening met betrekking tot huurkosten als gevolg van deze huurovereenkomsten. Voor de huur van de kantoorgebouwen zijn bankgaranties afgegeven voor in totaal € 0,4 miljoen.

Daarnaast is er per ultimo 2020 een bedrag van € 5,3 miljoen aan lopende verplichtingen in verband met onderhoudscontracten, waarvan € 1,9 miljoen betrekking heeft op 2021.

De aangegane verplichtingen voor de werken in uitvoering waren per 31 december 2020 € 15,9 miljoen.

Toelichting op de winst-en-verliesrekening over 2020

bedragen x € 1.000, tenzij anders vermeld.

15. Bedrijfsopbrengsten

De bedrijfsopbrengsten zijn in Nederland gegeneerd.

A. Wateropbrengsten

	2020	2019
Waterverkoop eigen voorzieningsgebied	75.778	71.861
Vastrecht	43.923	44.232
Bijdrage voor precarioheffing	12.632	13.063
Andere waterbedrijven (verkoop en gros)	4.754	4.831
Overige wateropbrengsten	959	1.504
Totaal wateropbrengsten	138.046	135.491

In de waterverkoop eigen voorzieningsgebied is de aanpassing van de inschatting van het in het voorgaande boekjaar opgenomen nog te factureren verbruik en niet in rekening gebracht verbruik verantwoord voor € 0,7 miljoen positief (2019: € 0,2 miljoen negatief).

Verkoopvolume eigen voorzieningsgebied (x 1.000 m³)

	2020	2019
Afzetvolume	81.236	78.133
Niet in rekening gebracht verbruik (NIRG)	-4.630	-4.563
Totaal verkoopvolume eigen voorzieningsgebied	76.606	73.570

Verkoop en gros

	2020	2019
Verkoop en gros (euro's)	4.754	4.831

Verkocht aan (x 1.000 m³)

	2020	2019
Evides	1.385	1.222
Oasen	3.336	3.489
Overig	77	88
Totaal verkoopvolume en gros	4.798	4.799

B. Opbrengsten van werken voor derden

	2020	2019
Opbrengsten van werken voor derden	2.963	3.108
Totaal opbrengsten werken voor derden	2.963	3.108

Dunea doet op aanvraag werken voor derde partijen. Voor 2020 heeft dit met name betrekking op opbrengsten voor de aanleg van aansluitleidingen, bijdragen voor brandkranen en opbrengsten voor rioolbeheer.

C. Overige bedrijfsopbrengsten

	2020	2019
Overige bedrijfsopbrengsten	2.142	2.117
Totaal overige bedrijfsopbrengsten	2.142	2.117

Onder de overige bedrijfsopbrengsten zijn onder andere begrepen:

- De huur- en pacht opbrengsten (2020 = € 0,2 miljoen; 2019 = € 0,3 miljoen)
- De subsidie-opbrengsten (2020 = € 1,3 miljoen; 2019 = € 1,4 miljoen)
- De opbrengst uit verkoop van vaste activa (2020 = € 0,1 miljoen; 2019 = € 0,1 miljoen)

De subsidie-opbrengsten betreffen met name tegemoetkomingen voor buitenland-activiteiten (2020: € 0,5 miljoen, 2019: € 0,7 miljoen) en natuurprojecten (2020: € 0,8 miljoen, 2019: € 0,7 miljoen).

16. Bedrijfslasten

A. Kosten van grond- en hulpstoffen

	2020	2019
Chemicaliën en filtermateriaal	2.582	2.717
Grondwaterbelasting	281	281
Afvoer slib en overig afval	1.078	160
Totaal grond- en hulpstoffen	3.941	3.158

B. Waterinkoop

	2020	2019
Inkoop en gros	2.997	2.008

Ingekocht van (x 1.000 m³)

	2020	2019
Evides	1.464	1.292
Waternet	2.267	1.111
Totaal inkoop en gros	3.731	2.403

C. Energiekosten

	2020	2019
Electriciteitskosten	4.278	3.846
Kosten voor gasverbruik	72	95
Overige energiekosten	45	11
Totaal energiekosten	4.395	3.952

D. Kosten uitbesteed werk

	2020	2019
Kosten uitbesteed werk en materiaalverbruik waterproces	9.351	8.432
Kosten uitbesteed werk en materiaalverbruik natuurproces	2.295	1.158
Totaal kosten uitbesteed werk en materialen	11.646	9.590

De kosten betreffen door derden verrichte werkzaamheden en geleverde materialen voor zover deze in directe relatie staan tot de hoofdprocessen van Dunea. De hoofdprocessen zijn:

- Het waterproces, zijnde winning, transport, infiltratie, zuivering, distributie en verkoop van water;
- Het natuurbeheerproces.

E. Precario gemeenten

	2020	2019
Alphen aan den Rijn (kern Benthuisen)	40	40
Den Haag	4.314	4.324
Hillegom	133	261
Katwijk	791	791
Lansingerland	201	201
Leiden	1.733	1.735
Leidschendam-Voorburg	166	166
Lisse	563	562
Noordwijk	1.240	1.228
Oegstgeest	433	433
Pijnacker-Nootdorp	0	0
Rotterdam (Nesselande)	30	32
Rijswijk	256	253
Teylingen	851	851
Voorschoten	242	242
Wassenaar	522	522
Zoetermeer	255	255
Zuidplas	411	408
Totaal precariorechten	12.181	12.304

De post gemeentelijke precariobelasting betreft vergoedingen die de gemeenten in het voorzieningsgebied van Dunea in rekening brengen waardoor Dunea het recht heeft om de gemeentegrond voor het leidingnet te gebruiken. De precariobelasting is gering gedaald ten opzichte van 2019 door de versnelde afbouwregeling van gemeente Hillegom.

F. Lonen, salarissen en sociale lasten

	2020	2019
Lonen en salarissen	29.040	27.371
Pensioenlasten	4.216	4.057
Overige sociale lasten	3.622	3.641
Totaal lonen, salarissen en sociale lasten	36.793	35.032

De post Geactiveerde productie voor het eigen bedrijf is in voorgaande jaarrekeningen in mindering gebracht op de post Lonen en salarissen. Dit is niet in overeenstemming met het Besluit modellen jaarrekening. Geactiveerde productie voor het eigen bedrijf dient gepresenteerd te worden als onderdeel van de bedrijfsopbrengsten. Dit is met ingang van de jaarrekening 2020 aangepast. Voor 2020 betreft het een bedrag van € 4,3 miljoen. De vergelijkende cijfers zijn eveneens aangepast (€ 3,7 miljoen).

Pensioenlasten

De regeling wordt onder het Nederlandse pensioenstelsel gefinancierd door afdrachten aan het pensioenfonds ABP. Deelname aan het pensioenfonds ABP is verplicht gesteld in de CAO Waterbedrijven waaronder Dunea N.V. valt. De opbouw van de pensioenaanspraken wordt steeds in het betreffende kalenderjaar gefinancierd door middel van (ten minste) kostendeekkende premiebetalingen. De pensioenregeling is een middelloonregeling met voorwaardelijke toeslagverlening voor zowel actieve als inactieve deelnemers (slapers en gepensioneerden). De toeslagverlening is afhankelijk van het beleggingsrendement.

De jaarlijkse opbouw van de pensioenaanspraken bedraagt in 2020 24,9% van het pensioengevend salaris dat is gebaseerd op het brutoloon minus een franchise (ad € 14.200). Het maximum pensioengevend salaris is voor 2020 gemaximeerd op € 110.111. De jaarlijkse premie die voor rekening komt van de werkgever bedraagt 17,43% van het pensioengevend salaris. Daarnaast is de werkgever premieplichtig voor de inkoop van het voorwaardelijke pensioen. De premie van dit voorwaardelijk pensioen is 2,6% en komt volledig voor rekening van de werkgever. De hoogte van de premie wordt jaarlijks vastgesteld door het bestuur van het bedrijfstakpensioenfonds op basis van de dekkingsgraad en verwachte rendementen.

De beleidsdekkingsgraad van het ABP bedraagt per 31 december 2020 93,2% volgens opgave van het fonds (2019: 95,8%). Op basis van het uitvoeringsreglement heeft Dunea bij een tekort in het fonds geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan door hogere toekomstige premies.

Personeel

Gemiddeld aantal personeelsleden in fte's:

	2020	2019
Directie en stafdiensten	22	18
Divisie Duin & Water	274	258
Divisie Klant & Bedrijfsondersteuning	194	189
Totaal gemiddeld aantal personeelsleden in fte's	490	465

Van de hierboven vermelde medewerkers zijn er geen medewerkers in het buitenland werkzaam (2019: nihil).

WNT-verantwoording 2020 Dunea N.V.

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Dunea N.V. van toepassing zijnde regelgeving.

Het bezoldigingsmaximum in 2020 voor Dunea N.V. is € 201.000,-. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband.

Specificatie van de bezoldiging van de bestuurders:

Naam functionaris

(bedragen x € 1,-)

Functiegegevens

Aanvang en einde functievervulling in 2020

Omvang dienstverband (in fte)

Dienstbetrekking

Individueel WNT-maximum

Dhr drs. W.M.E. Drossaert

Algemeen directeur

1/1 - 31/12

1,0

ja

€ 201.000

Bezoldiging 2020

Beloning plus belastbare vergoedingen

Beloningen betaalbaar op termijn

Totaal bezoldiging

Toepasselijk WNT-maximum

Motivering overschrijding

€ 178.320

€ 22.529

€ 200.849

€ 201.000

N.v.t

Bezoldiging 2019

Aanvang en einde functievervulling in 2019

Omvang dienstverband (in fte)

Dienstbetrekking

Beloning plus belastbare vergoedingen

Beloningen betaalbaar op termijn

Totaal bezoldiging

Toepasselijk WNT-maximum

Motivering overschrijding

1/1 - 31/12

1,0

ja

€ 172.620

€ 21.364

€ 193.984

€ 194.000

N.v.t

Het individuele WNT-maximum voor de leden van de Raad van Commissarissen bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

Specificatie van de bezoldiging van de Raad van Commissarissen:

(bedragen x € 1,-)	Dhr Jhr. mr. J.P. Backer	Dhr G.J. Doornbos	Mevrouw W. van Dijk	Dhr drs. L.A.S. van der Ploeg RA RC EMFC	Mw Ir. A. van der Rest	Mw P.M. Zorko
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1/1-31/12	1/1-31/12	1/12-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-30/9
Bezoldiging						
Totale bezoldiging	15.200	12.700	1.060	12.700	12.700	9.525
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	30.150	20.100	1.702	20.100	20.100	15.048
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2019						
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	N.v.t.	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1-31/12	1/1-31/12	N.v.t.	1/1-31/12	1/1-31/12	1/7-31/12
Bezoldiging						
Totale bezoldiging	14.800	12.300	N.v.t.	12.300	12.300	6.150
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	29.100	19.400	N.v.t.	19.400	19.400	9.780

Specificatie van de bezoldiging van niet-topfunctionarissen:

(bedragen x € 1,-)	Divisiemanager
Functiegegevens	
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1/1 - 6/9
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	216.359
Beloningen betaalbaar op termijn	14.514
Totale bezoldiging	230.873
Individueel toepasselijk drempelbedrag bezoldiging	201.000

De overschrijding van het drempelbedrag bezoldiging is toe te wijzen aan de uitkering van het saldo verlofuren Inzetbaarheidsbudget. In de CAO Waterbedrijven is het recht op deze uren vastgelegd. Bijzonder aan deze verlofsoort is dat er geen verjaringstermijn aan gekoppeld is. De uren zijn bedoeld voor een goede werk-prive balans en worden veelal gebruikt om voorafgaand aan pensionering langdurig verlof op te nemen. Door overgangs-/garantie bepalingen in deze cao, bouwden medewerkers boven een bepaalde leeftijd langjarig additionele verlofrechten op, zowel in dit Inzetbaarheidsbudget als in reguliere bovenwettelijke verlofuren. De betreffende functionaris bouwde conform de bepalingen in de cao tot 388 uur per jaar aan verlof op ten opzichte van de reguliere 252 uur die een fulltime werkende jongere collega jaarlijks toegekend kreeg. In de senior managementfunctie van desbetreffende functionaris was een jaarlijkse opname van deze uren (omgerekend 10 weken per jaar) niet mogelijk en wenselijk. Het saldo is daarmee ieder jaar gegroeid.

G. Afschrijving vaste activa, (terugname) bijzondere waardeverminderingen en desinvesteringen (im)materiële vaste activa

	2020	2019
Gebouwen en terreinen	2.099	2.014
Machines, installaties inclusief leidingen	30.467	30.796
Overige vaste bedrijfsmiddelen	1.015	859
Niet aan productieproces dienstbaar	72	100
Totaal afschrijvingskosten exclusief amortisatie	33.653	33.769
Amortisatie egalisatierekening bijdragen van derden	-2.847	-2.734
Totaal afschrijvingskosten	30.806	31.035
Desinvesteringen vaste activa	46	41
(Terugname) bijzondere waardeverminderingen vaste activa	0	-337
Totaal desinvesteringen vaste activa en (terugname) bijzondere waardevermindering vaste activa	46	-296

H. Overige bedrijfskosten

	2020	2019
Overige personeelskosten	5.822	7.132
Mobiliteitskosten	671	746
Erfpachten en zakelijke rechten	21	35
Huisvestingskosten	2.989	2.916
Belastingen, verzekeringen en bankkosten	1.171	1.130
Communicatiekosten en portiekosten	7.458	7.813
Contributies, donaties en abonnementen	1.517	1.458
Kantoor- en laboratoriumkosten	3.954	3.563
Inhuur deskundigen en automatiseringskosten	7.501	6.869
Afschrijving dubieuze debiteuren	290	798
Diverse bedrijfskosten	1.212	1.549
Totaal overige bedrijfskosten	32.606	34.009

De diverse bedrijfskosten betreffen met name buitenlandactiviteiten.

In onderstaand overzicht zijn, conform artikel 2:382A BW, opgenomen de ten laste van Dunea gebrachte accountantshonoraria:

(bedragen x € 1,-)	2020	2019
Controle van de jaarrekening	134.627	222.500
Andere controlewerkzaamheden	18.300	38.603
Fiscale advisering	0	0
Andere niet-controlediensten	0	0
Tot accountantnetwerk behorende onderdelen	0	0
Totaal accountantshonoraria	152.927	261.103

De genoemde honoraria zijn gebaseerd op de totale honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening over het boekjaar waarop de jaarrekening betrekking heeft, ongeacht of de werkzaamheden door de externe accountant en de accountantsorganisatie reeds gedurende dat boekjaar zijn verricht.

De jaarrekening 2020 is gecontroleerd door KPMG N.V. De jaarrekening 2019 is gecontroleerd door PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

17. Financiële baten en lasten

Rentebaten en soortgelijke opbrengsten

De rentebaten en soortgelijke opbrengsten zijn voor 2020 € 4k (2019: € 7k).

De rentebaten betreffen ontvangen rente op verstrekte (hypothecaire) leningen.

Rentelasten en soortgelijke lasten

	2020	2019
Rente overige langlopende leningen o/g	5.472	5.686
Overige rentelasten waaronder kortlopende leningen	1	64
Geactiveerde bouwrente op investeringsprojecten	-481	-498
Totaal rentelasten	4.992	5.252

Het gemiddelde rentepercentage van de leningenportefeuille bedraagt 1,88% (2019: 2,43%).

De gehanteerde rentevoet voor de geactiveerde bouwrente aan investeringsprojecten bedraagt 2,31% (2019: 3,15%).

18. Vennootschapsbelasting

Vanaf 2016 is Dunea vennootschapsbelastingplichtig.

	2020
Resultaat vóór belastingen	7.083
Vershil tussen commerciële en fiscale waardering materiële vaste activa	35
Vershil tussen commerciële en fiscale waardering financiële vaste activa en langlopende schulden	2.550
Fiscale winstberekening	9.668
Vrijgestelde voordelen overheidsondernemingen	-9.792
Deelnemingsvrijstelling	-50
Belastbaar bedrag	-174
Effectief belastingtarief	0,0%
Toepasselijk belastingtarief	25,0%

Er zijn compensabele verliezen ten bedrage van € 1,0 miljoen (2019: € 0,9 miljoen) die niet zijn opgenomen als latente belastingvordering aangezien het niet waarschijnlijk is dat toekomstige fiscale winst beschikbaar komt ter compensatie hiervan. In onderstaande overzicht (bedragen in €) per 31 december 2020 is aangegeven in welk jaar de verliezen zijn ontstaan en in welk jaar deze verlopen.

Boekjaar	Compensabel verlies	Verrekenbaar t/m
2016	166.525	2025
2017	495.573	2026
2018	-	2027
2019	196.923	2025
2020	173.663	2026
Totaal compensabele verliezen	1.032.684	

Zoetermeer, 20 mei 2021

Raad van Commissarissen

Jhr. mr. J.P. Backer (voorzitter)

G.J. Doornbos

W. van Dijk

drs. L.A.S. van der Ploeg RA RC EMFC

Ir. A. van der Rest

Directie

drs. W.M.E. Drossaert